

Oponentský posudek diplomové práce

Autorka DP: **Bc. Simona Pelikán**
Vedoucí DP: **Mgr. Jana Kitzlerová, Ph.D**
Oponent DP: **Mgr. Veronika Stranz-Nikitina, Ph.D.**
Název DP: **Galicizmy v ruskom jazyku**
Ústav: **Ústav východoevropských studií**

Formální úprava:

Po formální stránce splňuje práce požadavky kladené na diplomové práce (obsahuje čestné prohlášení, obsah, dále klíčová slova, abstrakt ve slovenštině a anglickém jazyce) a je až na některé drobné nedostatky dobře upravena. Diplomová práce je opatřena jednotným poznámkovým aparátem, seznamem zkratk, seznamem tabulek a grafů a seznamem použité literatury.

Způsob zpracování a struktura práce:

Strukturu předložené diplomové práce považuji za vyváženou a vhodnou ve vztahu ke zvolenému tématu a stanovenému cíli. Diplomová práce má klasickou přehlednou strukturu, která zahrnuje teoretickou analýzu a praktickou část, použití dílčích metodologických postupů a výběr sekundární literatury rovněž odpovídá záměru. Text autorka vhodně doplnila řadou tabulek a grafů, které usnadňují pochopení popisované problematiky, a přehlednou přílohou, která obsahuje slovník analyzovaných galicizmů.

První kapitola mapuje proměny vztahů Francie a Ruska v průběhu různých historických období a následně přibližuje vliv francouzštiny na vývoj spisovné ruštiny koncem 18. a začátkem 19. století. Je zde popsán nejen vliv extralingvistických faktorů na vznik specifických tematických okruhů s největším zastoupením galicizmů, ale také výpůjčky záhy vytěsněné domácími výrazy a výpůjčky, které dnes můžeme považovat za archaismy a historismy.

Druhá a třetí kapitola se zabírají otázkou definice, charakteristiky (fonetické, morfologické, slovotvorné) a klasifikace výpůjček a konkrétně galicizmů v ruštině z hlediska obecně lingvistického a z hlediska vnitrojazykových a vnějších příčin jejich přebírání. Je zde zkoumán proces přebírání slov, následné etapy jejich používání a výsledná úroveň adaptace přejatých slov v ruštině. Třetí kapitola obsahuje rovněž velmi podrobný přehled transkripce hlásek z francouzštiny do ruštiny.

Stěžejní a zároveň nejpřínosnější částí práce je praktická část diplomové práce, která je věnována všestranné analýze vybraného vzorku galicizmů v ruštině. Do zkoumání bylo zařazeno celkem 100 slov z šesti tematických oblastí, což podpořilo reprezentativnost výběru. Diachronní analýza galicizmů je zaměřená na různorodé aspekty: ortografii, morfologii, sémantiku, stylistiku a

oblast jazykových kontaktů. V závěru čtvrté kapitoly jsou poznatky získané v empirické části práce náležitě analyzovány a zhodnoceny. Autorka interpretuje výsledky jak z hlediska historického výskytu a adaptace v morfologickém systému ruštiny, tak z hlediska sémantického a stylistického. Tato kapitola prokazuje velkou míru kvalifikovaného přehledu zkoumané problematiky, jakož i schopnosti logického třídění a srovnávání získaných dat a exaktního uvažování.

Závěrečná kapitola nabízí všeobecný shrnující přehled realizovaného výzkumu.

Splnění cílů práce:

Téma diplomové práce se dá označit za poměrně náročné, neboť jejím cílem bylo prozkoumat problematiku lexikálních galicismů v ruštině z hlediska okolností jejich přijímání, adaptačních mechanismů a jejich výsledného zařazení do jazykového systému, t.j. popsat celkové fungování těchto přejatých slov v ruštině. Autorka se však s těmito úkoly zdárně vyrovnala, všechny cíle práce byly splněny. Za velmi inspirativní považuji pokus popsat proměnu sémantických a stylistických odstínů jednotlivých výpůjček v průběhu jazykového vývoje.

Podněty k obhajobě:

1. Ve zkoumaném vzorku výpůjček jsou ve Vaší práci zastoupeny různé slovní druhy - 86 substantiv, 8 adjektiv, 5 sloves a jedna částice. Proč jste zvolila právě takový poměr?
2. Z jakého důvodu neuvádíte úplný překlad citací ve francouzštině (je uváděn jen obsah citace)?
3. Provedla jste porovnání výskytu konkrétních neproduktivních galicismů v ruském národním korpusu a jako výsledek zmiňujete pokles v užívání galicismů a nárůst používání původem ruských slov, nebo výpůjček z jiných jazyků. Docházíte tak k závěru, že míra adaptace takovýchto výpůjček přímo souvisí se změnou jejich výskytu v průběhu času? Nemohla byste uvést další příklady tohoto jevu?

Hodnocení práce:

Práci považuji za velmi zdařilou. Splňuje požadavky, standardně kladené na diplomovou práci (v souladu s OD 10/2014). Autorka prokázala schopnost orientace v odborné literatuře a schopnost práce s prameny. Výsledky teoretického zkoumání jsou vhodně propojené s vlastní, pečlivě provedenou praktickou analýzou galicismů v ruštině. Proto doporučuji k obhajobě s hodnocením **výborně**.